

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta » 13.—
za četrti » 6-50
za en mesec » 2-20
za Nemčijo celoletno » 29.—
za ostalo inozemstvo » 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta » 11-20
za četrti » 5-60
za en mesec » 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Buren veliki teden.

Tihoto, ki je običajna na veliki teden v parlamentarnem in v političnem življenju, sta letos prekinila dva dogodka: pretep v ogrski zbornici in zblizanje med našo državo in Rusijo, mi Slovenci sami pa imamo še tretji dogodek: izdajstvo slovenskega vseučilišča po naših slovenskih (?) liberalcih, kar smo včeraj že natančneje obsvetili.

Včerajšen škandal v ogrski zbornici je razburil vse časopisje. Opisali smo ga že včeraj natančno, danes le izpopolnimo naše včerajšnje poročilo. V zbornici se je prečital dopis, da razpusti danes nadvojvoda Jožef ogrski državni zbor v kraljevem dvorcu v kraljevem imenu. Protestirali so proti razpustu Batthyany, Kossuth in Rakovsky. Ko se oglasi k besedi Khuen, nastane velikanski vihar, ropot. Justhovci najbolj kriče: »Ne dopustimo, da govori!« »Vun ž njim!« Khuen diktira svoj govor stenografom, nato stopi proti sredi dvorane, da bi se razumel govor. Poslanci na skrajni levi zapuste svoje sedeže in skočijo proti Khuenu in ga obkolijo. Polonji kriči na Khuena: »Sramujte se! Vi ne spadate v zbornico! Vi pes! Vi svinja!« S stoli, velikimi knjigami in s postavami navleče na Khuena. Poljedelski minister Serenyi hiti Khuenu na pomoč, a preden pride k njemu, mu vrže poslanec Zacarias medeno vžigalico pripravo v obraz in ga zadene nad desnim očesom. Vidi se, da mu teče kri. Nekaj trenutkov potem je bil ranjen grof Khuen na levem licu, kjer ga je zadela debela knjiga, ranjen je tudi na desnem licu. Khuen si briše z robcem kri. Dvorane noče zapustiti. Pretepajo se še naprej, lahko ranjen je bil tudi honvedski minister Hazay in poslanec Hencz. Poslanec Nagy pošteno ozmerja Zacarias, ki pozove Nagyja na dvoboj. Nato sledi še hujši vihar. Spreta se pošteno Hencz in Rakovsky. Škandal je timvečji, ker noče nihče priznati, da bi bil metal stvari v ministre. Medtem obvezujejo državni ranjene ministre. Poljedelski minister ima veliko rano pod desnim očesom in na ustih. Zdravniki izjavijo, da bo zdravljenje trajalo nad osem dni. Khuen ima 4 do 5 centimetrov dolgo rano nad levim očesom, praske ima tudi nad desnim očesom in pri desnem ušesu. Rešilno društvo se je tudi nastanilo pred zbornico. Medtem so se poslanci prepirali med seboj. Nihče ni hotel biti kriv škandala. Izgledali so zelo lepo, ker ko so metali črnilnike, so se popolnoma počrnili. Predsednik pozove tiste poslance, ki so delali škandal, naj se prijavijo in dajo zadoščenje. Justhovci kličejo: »Ničesar ne obžalujemo«. Nihče se ne priglasi. Nagy in Taljam psujeta, ker se nihče ne prijavl. Grof Apponyi vstane in zakliče: »Dolgo že sedim v zbornici, a takih strastnih in dejanskih napadov še nisem doživel. Ta sramota se mora maščevati! Tisti, ki so te prizore vprizorili, se morajo javiti!« Zdaj so šele pričeli priznavati, ki je Hollo še rekel, da je Khuen sam z nepostavnostmi povzročil izgrede. Aitner prizna, da je skočil proti Khuenu, a se ga ni dotaknil. Szakayoes prizna, da je vrgel proti Khuenu postavo, da pride njegova oseba v stik s postavami, ki jih ne pozna. Zacharias prizna, da je vrgel proti Khuenu postavo. Tudi Hoffmann in Beck konstatirata, da sta metala knjige proti Khuenu. Khuenove in Serenyjeve rane bodo zaceljene v šestih do osmih dneh. Cesar je bil takoj obveščen o prizorih in je pustil izraziti svoje sožalje. Proti napadovalcem se uvede kazensko postopanje, ker se gre za rane, ki se bodo celile nad osem dni in so zato težke telesne poškodbe. Ni izključeno, da napadalce, petnajst jih je, po razpustu zapro in ne bodo mogli kandi-

dirati, če bo proti njim uvedeno kazensko postopanje. Ranjena sta bila poleg ministrov tudi poslanca Andrej Gal in Ladislav Nyegve. Zaradi ogrskega škandala je petnajst častnih afer.

Sporazum med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

Točke o sporazumljenju med Avstro-Ogrsko in Rusijo smo že včeraj objavili. Zblizanje ima posledico, da nastanejo zopet normalne diplomatske zveze med obema državama, vsled česar se tudi razmere na Balkanu ublažijo. Nemški listi z zadovoljstvom konstatirajo, da je most med Dunajem in Peterburgom zopet zgrajen. Francosko časopisje naglašja, da zblizanje med Avstrijo in Rusijo jamči za mir. »Martin« naglašja, da je pogodba splošno zadovoljiva.

Berolin, 22. marca. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: Pogajanja so se zavlekla, ker je Izvolski v začetku predlagal, naj se tudi ostale velevlasti, ki so podpisale berlinsko pogodbo, obvešča o pogajanjih glede na zblizanje med Rusijo in Avstro-Ogrsko. Izvolski je hotel na ta način ustvariti nekako skupno zvezo teh velevlasti glede na vzdržanje statusa quo na Balkanu. Avstro-Ogrska naj bi ostala v slučaju vojske med balkanskimi državami nevtralna ter naj bi varovala svoje balkanske koristi samo v sporazumu z ostalimi velevlastmi. Tega predloga pa Avstro-Ogrska ni sprejela. Uspeh pogajanj so le normalni diplomatski odnosi med Avstro-Ogrsko in rusko diplomacijo, kar pa nima nobenega vpliva na svobodno avstro-ogrsko balkansko politiko. — »Berliner Tagblatt« poroča iz Peterburga, da se je doseglo med Izvolskim in avstro-ogrskim poslanikom grofom Berchtoldom ustno sporazumljenje, ki odgovarja posredovanju Aerenthala, in ki se bo v par dneh tudi pismeno izvršilo. Tozadevni sklepi se nanašajo na obojestransko razmerje do balkanskih držav in na normalne diplomatske odnose.

Pariz, 22. marca. »Eclair« smatra to zblizanje za neobhodno potrebno z ozirom na bodoče dogodke na vzhodu. Brezdvomno je v kratkem pričakovati zopet revolucionarnega gibanja v Turčiji, ki ga nete častniki, katerih je nova vlada vrgla na cesto 2400. V tem slučaju je bilo zblizanje med Avstro-Ogrsko in Rusijo neobhodno potrebno.

Peterburg, 22. marca. »Novaja Vremja« piše h komuniqueju o zblizanju Rusije z Avstro-Ogrsko, da se je doslej moglo bilježiti v mirovno knjigo le kratko opazko, da so namreč med Avstro-Ogrsko in Rusijo zopet nastopili normalni diplomatski odnosi, ki so bili več mesecev pretrgani. Vrednost dokumentov bi se spoznala, ako bi se objavila pogajanja, kar bi bolje odkrilo namere Avstro-Ogrske kot pa dokumenti sami.

Vsenemci vežejo otrobe.

(Dopis iz Celovca.)

Trikrat »fej« in parkrat »heil«, so vpila nemška grla včeraj zvečer pri »Hotel Sandwirt« v Celovcu. Imeli so namreč »shod«, kakor pravijo. Da ni bilo več ljudi na shodu, je bržkone vzrok ta, da vendar le večina Celovca še ni ob celo pamet. Sicer je predsednik shoda govoril nekaj o lepakih, da niso bili pravočasno nabiti. Med nami povedano so bili ti lepaki tako veliki in tako kričavi, da bi jih lahko celo v Beljaku spoznali. Luč sta prižigala temni pameti celovških vsenemcev dva protestanta pastor Heinzelmann in profesor dr. Angerer. Resnico sta zvižala približno tako-le: Katoliška vera noče svobode! Na leci, v šoli in v spovednici vklepa dobro ljudstvo v svoje verige. Pravi rabeljni svobode so pa jezuitje. Kako surovo napadajo jezuitje

in katoliška cerkev svobodo človeka, se vidi v tem, da mora kristjan o Veliki noči k spovedi, in da nalagajo revnim kristjanom težki jarem božjih zapovedi. (Vi gospod »vom reinen Evangelium«: Ali se je Kristus zmotil, ko je trdil: Moj jarem je sladak in moje breme je lahko?) Opomniti je treba, da je Angererja kot malega smrkovca potegnil iz teme župnik v Teichel. »Črni« kruh je jedel ta prosvitljenec v škofovem zavodu do šeste gimnazije. Prav protestantska svoboda se ga je prijel, ko ga je 18letnega mladeniča neko dekle zmešalo. Popolnoma razumljivo je, da jarem gospodov in taka svoboda se nikakor ne glihata, in vrgel je jarem Gospodov raz sebe.

Mi protestantje smo popolnoma svobodni, tako sta namreč »učila«. Zato je največji škandal, da Slovenci zahtevajo slovenske karte na kolodvoru; vsak tak Slovenec se mora vkleniti v verige. Mi smo svobodni in privoščimo vsakemu svobodo. Kako si torej upajo Jugoslavlani med seboj prosto se združevati? Mi hočemo deliti vsakemu pravice, ampak tisti, ki hujskajo koroške Slovence, so slovenski duhovniki! — Ko je bil shod končan, ni prav nobenega Nemca pest bolela, ker pravega ploskanja ni bilo.

Ko je dr. Angerer čutil, da poslušalci že skoraj spe, je semtertja ob nedolžno mizo udaril in zaklical: »Hetzpaffens«, »Hetzslowenen«. No, posebnega nič ni bilo na shodu, samo malo glava nas je bolela, ker ta logika je bila prehud poper za naše možgane. Ker je predsednik mlo plakal, da so lepaki jako dragi, smo mu dali tudi mi po en krajcar. Opomnimo ob koncu še dvoje:

1. Več takih shodov in take logike in rešena bo Vsenemčija!
2. Dr. Angerer je med drugim tudi profesor in učitelj slovenskih dijakov!

USTANOVITEV ČEŠKE OBRTNE STRANKE.

Praga, 22. marca. »Hlas Naroda« poroča, da se je včeraj ustanovila nova češka obrtna stranka. Sedaj imajo na Češkem 12 strank.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

Rim, 22. marca. Več poslancev leve in skrajne leve je vložilo interpelacijo na zunanjega ministra grofa Guicciardinija, v kateri zahtevajo pojasnila glede prepovedi mnogih italijanskih časopisov v Avstriji in glede izgonov italijanskih časnikarjev zlasti v zadnjem času, namreč iz južne Tirolske.

VELIKA KORUPCIJA NA DANSKEM.

Kodanj, 22. marca. Velikansko razburjenje je povzročila na Danskem nova korupcijska afeta. Notranji minister, zgodovinar dr. Munk, je odredil, da se revidirajo vse državne blagajne. Doslej so znani samo deloma uspehi te revizije. Od 170 nadzorovanih državnih blagajn, se je zasledilo pri 140 velike defraudacije.

OBISKI SRBSKEGA KRALJA NA EVROPSKIH DVORIH.

Pariz, 22. marca. »Figaro« poroča iz Beograda, da se dele potovanja kralja Petra v tri serije: 1. Peterburg, Carigrad; 2. Rim, Pariz, London; 3. Dunaj, Berolin. Vendar ni izključeno, da bi Dunaj ne prišel v drugo serijo, medtem, ko bi London in Berolin tvorila tretjo serijo.

MORILCI RUSA TARANTOVSKIJA — AGENTI RUSKE TAJNE POLICIJE.

Rim, 22. marca. Rimski policiji se je posrečilo izslediti morilce Rusa Tarantovskija, ki so ga pred letom našli umorjenega v njegovem stanovanju v Via Trattina v Rimu v nekem zaboju. Skrivnostni umor je povzročil mnogo dela policiji. Preiskovalni sodnik Fazioli je preizkusil najmanj 2000 brzojavk, ki so bile za časa umora poslane iz Rima v Rusijo. Odpotlo se je posebnega komisaria v Varšavo, katere-

mu se je posrečilo po več mesecih ne samo nadaljevati pot po sledih, odkritih v Rimu, ampak zaslediti tudi morilce, ki so agentje ruske tajne policije. Italijanska vlada je zahtevala izročitev morilcev, a je ruska vlada odločno odklonila to zahtevo.

RUSKI ANARHISTI V SMIRNI.

Carigrad, 22. marca. Vali v Smirni, paša Muktar, je na predlog ruske vlade prosil ondotni nemški glavni konzulat, naj se dovoli preiskati po turški policiji in poslaniškem spremstvu nemški parnik »Therapia«, če niso na njem ruski anarhisti. Nemško poslaništvo v Carigradu je naročilo glavnemu konzulatu, naj prošnjo odkloni.

NEMIRI V FILADELFIJI.

Filadelfija, 22. marca. Po nekoliko mirnih dneh, v katerih so se vršila brezuspešna pogajanja, so v soboto zopet izbruhnili nemiri. V Kousingtonu se razstrelili dva voza cestne železnice z dinamitom. Ranjen ni bil nihče, a poškodovanih je bilo več hiš. Družba, katere last je cestna železnica, je ugodila nekaterim zahtevam stavkojoh, a noče priznati centralne Unije in razsodišča. Družba je povzročila z neveznimi vozniki - stavkolomi mnogo nesreč, vsled tega tudi izgubiva simpatije občinstva. Zastopniki mestne uprave so začeli posredovati in je upati vspeha.

ROOSEVELT V EGIPTU.

Kairo, 22. marca. Bivši ameriški predsednik Roosevelt bo dospel v četrtek semkaj ter ga bo sprejel kediv. V nedeljo se bo vršil njemu v čast pri nemškem poslaniku zajtrk. Dan pozneje bo predaval Roosevelt v egiptovski univerzi ter se bo potem odpeljal v Aleksandrijo.

„Slovenska Matica.“

XLVI. redni občni zbor »Slovenske Matice« se je vršil včeraj ob 8. uri zvečer v dvorani Mestnega doma. Predsednik prof. dr. Ilešič je bil napovedal predavanje o »Morali med slovenskimi narodi«, toda bil bi lahko svoje predavanje imenoval tudi »Analiza spora med Cookom in Pearyjem« ali pa »Biologija školjk in brachykefalizem med vzhodnimi Slovani«, zakaj zveza in vodilna nit bi bila najbrže povsod ista. . . Dr. Ilešič in njegova predavanja so po svoji nedoločljivi kakovosti in mnogobesedni malostvarnosti sicer že povsod zadosti znana, toda na občnem zboru Matice bi pač zborovalci lahko pričakovali kaj temeljitejšega, včeraj pa so bili vsi brez izjeme hudo iznenađeni. Predavatelj je brez zveze skakal čez neskončna brezna od enega predmeta do drugega in vsak se je povpraševal, kako si je za svoj mixtum compositem mogel izbrati tako mnogoobetajoč naslov. Od Pestalozzija, ki ni z zabavljanjem, ampak z zavestjo, da mora razmere pozitivno izboljšati, pedagoško deloval, je prešel dr. Ilešič na dr. Mandića, ki je na zadnjem Ciril-Metodovem shodu tako govoril, kakor da ni ne antropološke ne psihiške ne kulturne razlike med Hrvatim in Slovincem; potem je grajal tistega, ki je svojčas v boju zoper političnega nasprotnika na javnem shodu govoril v več slovenskih jezikih; nato je dokazoval, kako so brez podlage predsodki glede azijskih razmer na Balkanu, na zgledu o neki gospe, ki je mislila, da v hrvaškem Zagorju vsled različnih okoliščin v posteljah sploh ni mogoče spati, pa je bila potem ta gospa prav tudi mnenje, ki ga ima Kranjec o Hrvatu, češ, da pije kakor živina, nasprotno pa sodi Hrvat o Kranjcu, da zna slednji tako piti, da ga nobeden pod mizo ne spravi; bičal nato tistega, ki je govoril o »importirancih« in mu prerokoval, da bo vse te reči sodila zgodovina; potem fiksiral »krvnomoralnoetično podlago« za vse Slovence,

grajal »imperializem v mišljenju in omenil bana Jelačića, nekega češkega očeta, ki je ustrelil sina, ker je hodil v poljsko šolo, končal pa z nekim štajerskim kmetom, ki je nekoč šel mimo hiše, kjer je bival predavatelj na počitnicah, pa dejal, da ne bo za dež molil, ker moli zanj itak sosed — če pa pada dež na eno njivo, pade tudi na drugo. To je zmotno stališče — obe nji-vi treba obdelovati in se zanje brigati, za slovensko, hrvaško in tudi za srbsko. To je prava pot do avstroslovizma. Občinstvo, ki ga je bilo zelo malo navzočega, je predavanje jako mrzlo sprejelo, kar je bilo čisto naravno. — Nato je govoril predsednik Hrvaške Matice, Kučera. — Tajnik poroča, da je Matičinih članov 4069, omenja delovanje znanstvenega odseka in priprave za jugoslovansko enciklopedijo. Nato pripominja dr. Ilešič, da je ban pl. Tomasič tudi naročnik Matice in se čisto po nepotrebnem med odobravanjem navzočega svobodomiseltva zaleti v duhovščino, češ, neki župnik, ki ga je vabil za člana, mu je odpisal, da on sploh nobenih knjig ne rabi! Če se pomisli, da največ knjig kupuje ravno duhovščina in za publikacije gotovo najmanj desetkrat toliko izda kakor vsa slovenska laiška inteligenca skupaj, potem se mora dr. Ilešičevo maliciozno opazko smatrati za več kakor samo za netaktnost. — Nato so se vršile volitve, skrutinij pa bo šele danes. Nato je dr. Pajk, ki so ga »novostrujarji« pred leti iz odbora vrgli, pa so letos nekateri zopet njega volili in bi ga baje, kakor se govori, radi postavili celo na mesto dr. Ilešiča, izjavil, da izvolitev v vsakem slučaju odkloni. Posebnih predlogov in nasvetov ni bilo — sploh je bilo zanimanje jako majhno.

Dnevne novice.

Ij Mladeniški tečaj v D. M. v Polju se je vršil v soboto in nedeljo ob veliki udeležbi. Prihiti so na tečaj bratje »Orli« iz Sostrega, Zadobrove, Dola in tudi poljski »Orel« je bil častno zastopan. Tehnično predavanje in telovadbo je vodil oba dneva brat P. Kržan; organizatorično javno ljudsko predavanje v soboto je prevzel brat Podlesnik. Dvorana je bila natlačeno polna mož in mladeničev, ženā in deklet. Pri zadnji telovadni uri v nedeljo zvečer so imeli očetje priliko videti, kaj so se njihovi sinovi naučili na tečaju. Vsak oče je lahko ponosen na svojega sina »Orla«. Na zdar!

+ Smrtna kosa. V Solkanu pri Gorici je 19. t. m. ob 2. uri zjutraj umrl na vnetju možganske mreže župan g. Anton Mozetič v 58. letu starosti. Pokojni je bil blaga duša, spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Pogreb, ki se je vršil 20. t. m. ob 5. uri popoldne, je bil lep, kakor se jih v Solkanu redko vrši. N. v m. p.!

+ Stradanje naših visokošolcev pred durmi Na ta oklic »Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju« se je prvi odzval g. Posavec na Dunaju z velikodušnim darilom 200 kron. Živeli nasledniki!

+ »Narod« samega sebe blamiral. Ze včeraj smo odgovorili »Narodu«, ki ni bil zadovoljen z v »Slovencu« objavljeno zahvalo sorodnikov pokojnega pesnika Medveda, da je on tisti, ki zahvale ni priobčil tako kot je bila naročena in plačana. Ker je pa »Narod« pogrešal »Sokolov« v naši zahvali, pove-mo, da pri A. Medvedovem pogrebu ni bilo nobenega Sokola v kroju, torej je pač nekoliko preveč zahtevano, da bi se celo nenavzočim Sokolom moralo zahvaljevati. Vse ljubezljivosti, ki jih je »Narod« tem povodom nabral na naš naslov, torej padajo nanj nazaj!

— Narodno gledališče v Zagrebu. Po jako nepovoljnih skušnjah z nekaterimi intendanti prišli so v Zagrebu do prepričanja, da nestrokovnjak ali pa uradnik nikakor ni za vodstvo gledališča; vsled tega se bodo po Veliki noči temeljito bavili z gledališkim vprašanjem; kajti tako, kakor zdaj, ne gre več naprej, ako hočejo imeti tako izborna gledališča, kakor so ga že imeli. V mislih imajo že moža strokovnjaka, domačina, ki je zdaj odličen član nekega večjega gledališča. Kakor rečeno prišli so merodajni krogi po neprijetnih skušnjah, posebno pod sedanjim intendantom Treščecem, nestrokovnjakom, do prepričanja, da za vodstvo gledališča sodi le mož, ki je sam igralec, strokovnjak, ki temeljito pozna komplicirani stroj gledališče uprave, o katerem se ve, da bo spretno in z uspehom vodil zagrebško narodno gledališče.

— Kolavdacija nove vojne ladje. V torko bo priplula v tržaški ladjedelnici izgotovljena nova vojna ladja »Nadvojvoda Fran Ferdinand« v Pulj kjer se bo vršila prihodnje dni kolavdacija.

Kakor se čuje bo prisostvoval kolavdaciji tudi prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand čigar ime nosi ta novi velikan naše vojne mornarice.

— »Pripraviškemu domu« je daroval preč. g. msgr. častni kanonik Anton Jaklič, vojaški superior v Gradcu, 20 K mesto venca umrlemu pesniku Antonu Medvedu. Prelepa hvala do brotnemu dostojanstveniku!

— Predavanja v »Ljudskem domu« v Kranju so bila zadnji čas vsak četrtek in so imela mnogo poslušalcev. To so res naša ljudska vseučilišča, ki nudijo poduk v raznih strokah. Najuspešnejše se s takimi predavanji deluje za izobrazbo in napredek ljudstva. Prejšnji četrtek je g. profesor in deželni odbornik Jarc temeljito govoril o državnem, deželnem in občinskem socializmu, o delu na socialnem polju pri drugih narodih in o tem, kakšna naloga nas čaka vsled prometnega razvoja v bližnji bodočnosti. Nato je pa gosp. dr. E. Globočnik govoril o prebavanju. Opisal je s poljudno besedo in pokazal v velikih, krasno izdelanih slikah razne organe, ki pospešujejo v človeku prebavanje, oziroma zadržujejo, ako so bolni. Nazadnje je pod drobnogledom kazal izvlečke raznih snovi, katere je izdelal pri teh svojih studijah. — Prihodnjič bode gospod profesor Robida govoril o pesniku Antonu Medvedu.

— Zavedna soc. demokracija v Pulju. V soboto se je vršil tu shod jugoslovanske soc. demokracije na katerem je nastopil kot govornik dr. Tuma iz Gorice. Navzlic velikim lepakom in še večji agitaciji je bilo mogoče spraviti na ta shod samo okoli 55 somišljenikov oziroma poslušalcev. Med te so pa všteti tudi vladni zastopnik, laški liberalci in pet hrvaških delavcev. Se je li splačalo priti iz Gorice? Prazniki in nedelje so za tukajšnje socialne demokrate dnevi popivanja. Morda bi bilo na kak drug dan več sreče.

— Stalni odsek istrskega deželnega sveta je sklenil protestirati zoper nameravani davek na vino in prirejati protestne shode; vzelo se je naznanje, da se je komisija za pogozdovanje Krasa v Istri podežela; sklenilo se je urgirati deželni odbor, da izdela zakon glede licenciranja bikov zasebnih posestnikov; naprosi se železniško ravnateljstvo, da uvede še en osební vlak na progi Poreč-Buje; nadalje se sklene nakupiti oslic z Italije v svrhu vzgoje velikega plemena v Istri — prodajo se posestnikom po 120 K ena. Razstave goveje živine se bodo leta 1910. vršile v Labinu, na Cresu, v Dignani, v Motovunu, v Bujah, Poreču, Kastvu in Pazinu.

— Sacra Rota Romana, najvišje cerkveno sodišče v Rimu, je te dni odločilo glede konkurza za župno mesto v Gradežu. Kakor znano, je gradeška občina predlagala za župnika don Meizlika, ki je liberalcem ljubši, škofijstvo pa je imenovalo za župnika don Tognona, pristaša katoliške stranke Faiduttijsve. Don Meizlik se je zoper to pritožil pri Sveti Roti, ki je zdaj razsodila, da je tako imenovanje Meizlikovo kakor Tognonovo nepravilno in se obe razveljavita.

— Uvedla se je direktna železniška zveza med Trstom in Londonom.

— Strašen zločin se je zgodil v Rovinjskem selu v Istri. Prišla je neka laška družba iz Rovinja v to vas in šla v neko gostilno. Ko pa se eden izmed laške gospode prikaže na vratih, mu prileti majhen kamen v glavo. Drugega ni bilo nič in Lahi so mirno vrnili v Rovinj. Po laških listih pa je silno veliko pisanja o »slovanskem atentatu« in »zatiranju laškega elementa«.

— Dobročelo darilo vojakom. Poveljstvo tretjega voja je odredilo, da dobe letos vojaki podrejenih mu polkov 10-dnevni dopust. Vsled tega so se odpeljali dopustniki že v soboto na svoj dom. Pritožil se menda ni nikdo proti temu.

— Pogreša se od 12. t. m. slaboumni 30 let stari Andrej Čemažar iz Tomačovega. Oblečen je slabo in ima rjavo zimsko suknjo, hlače črnokrižaste. Govorjenja je slabega ter naglašja v besedah vedno l in š. Postave je srednje, lase ima temnokostanjeve. Kdor bi kaj izvedel o njem ali bi ga kje videl, se prosi, da bi to naznanil vlagalki pri D. Hribarju.

— V Horjulu bode v soboto dne 26. marca t. l. semenj za živino in blago, vljudno se vabijo kupci in prodajalci da nas posetijo v obilnem številu.

— Škoda v naših gozdovih, povzročena vsled snežnih zametov, se šele sedaj prav pozna in je dokaj večja in občutnejša kakor se je prej domnevalo. Trpelo je zlasti mlado drevje in med tem najbolj smreke in jelke, ki leže ponekod kar križem po tleh, deloma izruvane s koreninami, deloma strte kakor ržene bilke. Posestniki gozdov pri-

dno trebijo to pokončano drevje in ga rabijo za ograje in slične namene. Okrog Vrhnike imajo nekateri posestniki v svojih gozdovih po deset do dvajset tisoč K škode. Nič bolje ni v tem oziru tudi na Gorjancih, v kočevskih in ribniških gozdih, kakor tudi na Gorenjskem. Mnogo kvara je sneg napravil tudi na Golovcu in na ljubljanskem gradu v takozvanem Regaljevem gaju.

— 200.000 kron za nemški »Schulverein« so doslej v oporokah Nemci zapustili v letu 1910.

— Saški kralj Friderik Avgust, ki je bil pretekli teden v Trstu, je prisostvoval med tednom v cerkvi sv. Antona Novega, pomešan med ostalim občinstvom, sveti maši in tako dal lep zgled katoličanom. Menda bo kralj zdaj za Veliko noč poslal svoje sinove na brionske otoke na počitnice.

— Mrtvega novorojenčka so našli v Trstu v nekem vozu za smeti! Obvestili so seveda takoj policijo. Otrok je bil dobro razvit.

— V konkurzu je trgovina Franceta Lubšina v Trebnjem.

— Umrl je na Opčinah 45 let stari trgovec Avgust Costantini.

— Iz Kandije. Mil. gospod prošt dr. Elbert je dne 8. t. m. opravil slovesno sveto mašo z asistenco v samostanski kapeli usmiljenih bratov, ki so obhajali praznik sv. Janeza od Boga. Nato pa je v navzočnosti gospoda okrajnega glavarja barona Viljema Rechbach in drugih odličnih gospodov blavpeljala po mestu električna razsvetljava, za Röntgenove žarke itd. Tudi Novomeščani baje žele, da bi se kmalu vpeljala po mestu električna razsvetljava, pa se gosp. Seidlnu, posestniku elektrarne ne posreči, da bi dobil tehnika, ki bi instaliral na njegovo režijo.

— Poročanje o stanju setev in o letini. V sporazumljenju z glavnimi kmetijskimi družbami in z drugimi prizadetimi činitelji je kmetijsko ministrstvo sklenilo, da dosedanje poročanje o stanju setev in letini primerno preuredi ter to preuredbo izvede pred začetkom letošnje poročnevalne dobe. — Bistvo te preuredbe je, da poročevalci o stanju setev in o letini kmetijskemu ministrstvu odslej vsakočasnega stanja setev in domnevane letine ne bodo opisovali s popolnoma poljubno izbranimi besedami, ki imajo različen pomen, kakor so to doslej delali, ampak cenili bodo z natančno določenimi znamenki v številih, glede petih glavnih pridelkov (pšenice, rži, ječmena, ovsa in koruze) se pa za poskušnjo na novo vpeljejo stvarne cenitve. — Obenem je bilo sklenjeno, da se o sadjarstvu in vinstvu odslej ne bo več poročalo v splošnih poročilih o stanju setev in o letini, marveč — enako kakor se to glede hmelja godi že več let — bodo to v posebnih poročilih opravljali poročevalci, v ta namen naprošeni. — Vse podrobnosti omenjene preuredbe so razvidne iz »Navodila poročevalcem o stanju setev in o letini c. kr. kmetijskemu ministrstvu«, ki ga kmetijsko ministrstvo v kratkem naravnost pošlje svojim poročevalcem, ki obsega potrebna pojasnila, obrazce, vzorce in beležnice. — Golice za poročila bo kmetijsko ministrstvo naravnost in pravočasno pošiljalo poročevalcem.

— Prva deželna čebelarstva, sadjarstva in zelenjadarska razstava v Bosni se bo vršila to poletje v Sarajevu. Pokroviteljstvo je sprejel deželni načelnik Marijan pl. Varešanin.

— Izpraznjena srednješolska mesta. V zadnjem času so bili od 16. marca izdani sledeči razpisi: Ravnateljska mesta: Praga (uč., 31. III.). Klasična filologija: Černovice (I. g., L. G. d., 20. III.), Gurahumora (realg., L. h., 31. III.), Ljubljana (I. g., L. G., 31. III.). Moderna filologija: Auspitz (r., Fr. D., 15. IV.). Zgodovina - zemljepisje: Gurahumora (realg., H., 31. III.), Dunajsko Novo mesto (g., H., 10. IV.). Prirodopisna skupina: Dunaj V. (r., Ng. m. e., 10. IV.). Kratice in znaki kakor navadno.

— Umrl je v Pragi g. Ferdinand Tadra, češki zgodovinar, kustos vseučiliške knjižnice.

— Ljudsko vseučilišče v Zagrebu? »Bratje hrvaškega Zmaja«, ki so letošnjo zimo priredili v Zagrebu 18 izvrstno obiskanih predavanj, mislijo na to, da se v Zagrebu ustanovi stalno ljudsko vseučilišče.

Štajerske novice.

š Zmaga S. K. Z. na Ponikvi. Dne 17. marca smo imeli četrty občinske volitve. Volil je samo tretji razred in sicer le štiri odbornike, ker dva sta že potrjena. Oddanih je bilo 234 glasov. S. K. Z. je dobila večino 34 glasov. Zdaj je menda vendar enkrat boj končan. S. K. Z. ima II. in III. razred; torej 12 odbornikov, med tem ko je imela v starem odboru le štiri somišljenike.

š Škandal v Petrovčah pri Celju. V Petrovčah so pred enim tednom pri občinskih volitvah sijajno zmagali pristaši katoliške stranke. Zadnjo nedeljo pa se je raznesla grozna vest. Na praznik sv. Jožefa, 19. t. m., je imel v Petrovčah urednik »Narodnega Dnevni-ka«, Lešničar, shod za »napredno« mladino. V noči po shodu pa so bila z blatom pomazana vrata katoliško-narodnih volivcev. Kdo so ti zločinci, se še ne vé, zvedelo se pa bo, kdo je nositelj take naprednosti.

š Vsenemška komedija. Ravno kar pretekli teden se je vršilo v kazini od vsenemškega društva sklicano zborovanje mariborskih prusofilov. Na shodu, ki je bil vkljub velikanskemu vršču zelo slabo obiskan, sta govorila neki dr. Ursin iz Dunaja in vsenemški poslanec Malik iz Lipnice. Prvi je skušal vezati različne nemške otrobi, »dokazoval« s frazami, kako se avstrijsko, posebej pa še štajersko nemštvo »zastira«. Najbolj leže v želodcu temu pre-roku Slovenci in nemški krščanski socialci. Celo tako nesramen je bil ta dr. Unsinn, da je trdil, da so slovanski narodi nesposobni za višjo kulturo. Govornik je nakopičil same suhe fraze ter je v jokajočem tonu povdarjal, da avstrijsko nemštvo leze dan za dnevom v propad. Hujškač in poslanec Vincenc Malik v svojem govoru spravil toliko oslarij in neslanosti skupaj, da so se mu začeli njegovi ožji somišljeniki ro-gati. Slikal je zbranim lahkovernim nemškim Mariboržanom slovanskega zmaja, ki stega svoje zobe po mariborskem mestu in se kotali proti Gradcu. Slovanskega in klerikalnega zmaja proti kateremu so spustili mariborski Vsenemci toliko papirnatih patron, so skušali ubiti tudi z neko resolucijo, iz katere se takoj vidi, da jo je sestavil kak dr. — Unsinn. Ob koncu pa je him-na »Wacht am Rhein« zazibala naše neodrešence v srečne višine vsenemških nebes.

š S. K. S. Z. v Mariboru je priredila predzadnjo nedeljo gledal. večer; predstavljala se je spevoigra »Kovačev študent« in burka »Krčmar«. Vsi igralci in igralke so častno rešili svojo nalogo, odlikovali so se igralci - pevci v igri »Kovačev študent« in župan ter Janez in Tone v igri »Krčmar«. Udeležba je bila dovoljna, pogrešali smo pa mnogo somišljenikov, kateri se redno udeležujejo predstav in prireditev drugih društev, prireditve našega društva pa — prezirajo. Upamo, da zadostujejo te besede; kdor želi, da se naše krščansko - socialno gibanje ojači, da se naša društva okrepe, bo nas podpiral, ker s tem, da nas ne podpira, podpira neposredno — nasprotnike.

š Narodnjaštvo liberalcev. Sloveski naprednjaki in slogaši se vedno ponajajo po svojem časopisju, kaki patentirani narodnjaki da so. Kako pa dejanski izvajajo besede, ki jih govorijo pri polnih kozarcih, to pa nam dovolj jasno kaže ta-le slučaj. Dne 15. marca sem bil na kolodvoru v Mariboru. Pred menoj sta bila nek priprosti slovenski fant ter neki visok gospod, slovenski liberalci, ki se včasih tudi rad titulira za radikalca. Oni priprosti fant je korajžno zahteval v slovenščini vozni listek in ga tudi po daljšem prerakanju dobil. Radoveden sem bil, kako se bode neki oni gospod naprednjak sekal z uradnikom zaradi slovenščine. Ali kako se začudim ko je ta »vzor - rodoljub« v blaženi nemščini zahteval vojni listek. Ko sva se potem s fantom glasno pogovarjala in kritizirala to »narodno« postopanje gospoda liberalca, je on smejoč se namrdnil svoj obrazek. Še norčujejo se! Taki so! Pred svetom bi radi veljali kot vzor - rodoljubi, v praksi pa nikdar ne izvršujejo pravega rodoljublja! Dejanja, dejanja gospodje!

š Terno je zadel v Celju neki kmetič iz okolice. Dobil je nekaj sto kron. Narodil si je takoj voz in se je z viržinko v ustih »nobel« odpeljal.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje S. K. S. Z. Pred današnjim predavanjem učiteljice gđč. Zemljanove, govori v spomin pokojnemu pesniku Antonu Medvedu pokojnikov osebni prijatelj g. prof. Adolf Robida iz Kranja.

Ij Odborova seja »Rafaelove družbe« se vrši jutri, v sredo, 23. t. m., ob 5. uri popoldne v pisarni odvetnika dr. Vl. Pegana. Zaradi važnosti dnevnega reda se prosijo vsi odborniki, da se seje zanesljivo vsi udeležijo.

Ij Ravnatelj Remec je govoril v nedeljo na shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« v S. K. S. Z. Razpravljal je o draginji. Z obresti samimi se kapitalistu brez truda množi premoženje na stroške delovnih stanov. S karteli in trusti kapitalisti še bolj zaslužujejo ljudstvo. Ob razbori-

tosti delavstva se razbije tudi nasilstvo kapitala. Sledila je živahna razprava, v kateri se je konstatiralo, da je edino uspešno orožje proti draginji močna, krepka stanovska organizacija. Delavstvo se je opozarjalo na Jugoslovansko Stokovno Zvezo, katere naj se trdno oprime, a oprime naj se tudi »Prvega ljubljanskega delavskega konsumnega društva«. Shod je tudi čestital poslan- cu Gostinčarju ob njegovi petdesetlet- nici. — Na Veliko nedeljo shod odpade. Prihodnji redni tedenski shod se zopet priredi na Belo nedeljo točno ob deseti uri dopoldne v S. K. S. Z.

Ij Umrla je inženirjeva vdova gospa Dorina Souvan, rojena Jabornegg pl. Altenfels, stara 81 let.

Ij Promoviran je bil na graškem vseučilišču avskultant pri tukajšnjem deželnem sodišču g. Avgust Munda za doktorja prava.

Ij Mesto venca na krsto umrlega gosp. K. Recknagel-a darovali so njega prijatelji, zbrani pri stalnem omizju v gostilni Činkole, 54 K »deželnemu po- možnemu društvu za bolne na pljučih«.

Ij Policijski nadkomisar g. Ivan Robida stopi s 1. majem definitivno v pokoj. G. nadkomisarja bodo na ljub- ljanskem magistratu jako težko pogre- šali, ker je bil znan po svojem obsež- nem osebnem znanju in po izredni službeni vestnosti.

Ij Gledališka predstava, ki jo je priredilo na praznik sv. Jožefa Kato- liško društvo rokodelskih pomočnikov, je v vsakem oziru zelo povoljno uspe- la. Ljudska igra »Andrija Grča«, spretno prirejena za manjše odre po igri »Gra- ničarje«, je dosegla prav lep uspeh. Go- stilničar Grega (g. R. Vrančič), ki je dal pravo življenje vsej igri, glavni junak Andrija (g. Iv. Peterlin), hajduk Gjuro (g. L. Tomažič) in sluga Fritz (g. Iv. Eržen) bi s svojimi vrlo pogodbenimi vlogami lahko nastopili na vsakem večjem odru. Pa tudi druge osebe v igri so našle spretne predstavljavce, tako župan (g. Avg. Jeločnik), trgovec (g. Bl. Novak), seljak (g. Ant. Završnik), jet- ničar (g. Iv. Korbič), polkovnik (g. Ant. Kolesa) in hlapec Matko (g. I. Šimenc). Manjše vloge so bile dobro porazdelje- ne, režija prav skrbna. — Pred uprizo- ritvijo igre je zapel društveni pevski zbor pod preizkušenim vodstvom g. P. Gorjupa Nedvedov »Pozdrav« in veliko kantato »Bog blagoslovi pošteno roko- delstvo«. Živahna pohvala občinstva je pričala, kako velik učinek je naredila kantata. V resnici, neki posebni dušev- ni vžitek nudi ta globoko zanišljen slavo- spev rokodelstvu, ki ga je društvu poklonil g. državni poslanec dr. Janez Ev. Krek, in ga je krasno uglasbil g. Fr. Ferjančič ter so ga pevec-rokodelci s pravimi občutki zapeli. Solista g. L. Bajde in g. Iv. Erman sta se pri proiz- vajanju kantate zlasti odlikovala. Na sporedu je bil tudi govor; društveni predsednik g. Alojzij Stroj je govoril o pomenu katol. društev rokodelskih po- močnikov za napredek rokodelstva in o njih splošnem kulturnem pomenu. V svojih izvajanjih je povdarjal zlasti one točke, ki jih je prav te dni omenjal v nemškem državnem zboru poslanec dr. Grunenberg, ki je z mogočno, pre- pričevalno besedo slavil katol. društva rokodelskih pomočnikov. — Ljubljansko društvo sme zadnje prireditev z vso pravico zabeležiti med vselej točke v svojo na izobraževalnih delih bogato kroniko.

Ij Afera Borštnik Zvonarjeva - Go- vekar končana. Danes dopoldne se je končala znana razprava Borštnik-Gov- ekar. Sušnik, dr. Tavčarjev konci- pijent, uvodoma pove, da na to ne da ničesar, kar je Naglič izpovedal z ozi- rom na igranje Borštnik-Zvonarjeve. Sodnik Zottmann odkloni vse dodatne predloge. Z ozirom na po »Narodu« in »Laibacher Ztg.« objavljeni kritiki iz- javi nemško, ker je bila tožba nemška: »Die Zeitungen sind keine Urkunden und die Qualität der Kritik in den hie- sigen Zeitungen ist sattem bekannt.« Priča Bohuslav izpove med drugim: »Skoraj vsi igralci prihajajo prepozno k izkušnjam. O preprih, intriga in ne ve sam ničesar. Spoštuje Borštnikovo kot veliko umetnico.« Sodnik zasliši kot gledališkega izvedenca ravnat, nem- škega gledališča Jožefa Richterja, ki pove med drugim, da so mu znane raz- mere od šmire do dvornega gledališča. Z ozirom na vloge, ki jih je odklonila Borštnikova, izjavi izvedenec, da če je bila angažirana kot prva igralka, je bila razven ene upravičene vse vloge odkloniti. Po pogodbi je bila Borštni- kova angažirana kot igralka za drame, igrokaze in burke. V pogodbi ni bila njena stroka posebej označena, dasi je imela najvišjo gažo in dasi je Borštni- kova znana po vsem slovanskem jugu kot prva dramatična moč. Sodnik je tožbo Borštnikove odklonil s sledečimi razlogi: Za pogodbo je odgovoren Go-

vekar. Iz pogodbe je razvidno, da je bila Borštnik-Zvonarjeva angažirana le kot član slovenskega gledališča. Priče so potrdile le, kar je navajala tožnica. Kar se tiče zamude izkušanj, je to že prišlo čisto v navado na sloven- skem gledališču. Sodnik se je držal pri razsodbi zgolj izvedenčevega mnenja. — Razprava sama je pokazala, da se Govekarju ni posrečilo ponižati umet- niškega slovesa Borštnik-Zvonarjeve. O gledaliških pogodbah pa itak javnost zna, kakšne da so. Saj je že svojčas pri ljubljanskem okrajnem sodišču padla v neki drugi zadevi iz sodnikovih ust beseda, da je bila neka gledališka po- godba nemoralna, ampak druga gospo- da je v dotični zadevi sodila drugače.

Ij Pravi škandal je to, ker se v Ljubljani tako malo pazi na izseljence. Sinoči je n. pr. čakalo na vlak do 250 Makedoncev, ki so se peljali skozi Bots v Južno Ameriko. Sploh je izseljeniški promet na ljubljanskem kolodvoru na- ravnost velikanski; za izseljence pa ni prav nič preskrbljeno, potikajo se po cestah in ulicah v obližju južnega ko- lodvora, kar je za Ljubljano velika ne- varnost osobito v zdravstvenem oziru. V čakalnicah jih ne pusti spati južna železnica, denarja za gostilne pa nima- jo. Tu bi morala poseči država vmes, da prisili železniško upravo in prek- morske družbe, ki imajo dobiček od iz- seljencev, da zgrade zanje v Ljubljani moderno čakališče, kakršnega predpi- suje za izseljence naša moderna doba. Iz Amerike se vrača tudi veliko izsel- jencev, ki tožijo, da so razmere v Se- verni Ameriki zelo žalostne, zaslužek slab, draginja pa velika.

Ij Bivši ključavničar Selak areti- ran. V soboto je policijski stražnik are- toval 50letnega brezposelnega ključa- ničarskega pomočnika Karola Selaka, ker je hotel v nekem hotelu prodati črn ženski svilnat dežnik. Selak prizna, da je dežnik ukradel v neki hiši blizu justične palače. Lastnik dežnika naj se zglašil na policijo.

Ij Umrl je I. Peterča, ključa- ničarski mojster na Dolenjski cesti.

Ij Ukradena je bila v kolodvorski restavraciji v Brnu urarju Jaroslavu Hejni 80 cm dolga črna potna torbica, v kateri je imel 3600 K denarja in za okoli 4000 K zlatih možkih in ženskih žepnih ur, verižic, prstanov, uhanov in nekaj drugih dragocenosti. Tatvine je sumljiv neki okoli 20 let star mladenič. Pred nakupom se svari.

Ij Izložbeno okno so okradli pred- sinočnjem dosedaj še neznani tatovi branjevki Tereziji Dolenčevi v Kolod- vorski ulici št. 26. Ukradli so dve ste- klenici malinovca, nekaj razglednic, ci- tron in druge sladščičarije ter napra- vili lastnici 6 K škode.

Ij Za kruhom. Včera se je z južne- ga kolodvora odpeljalo v Ameriko 8 Srbov, 120 Makedoncev, 5 Slovencev in 100 Hrvatov.

Ij Ubegli prisiljenci. Pred kratkim so od dela pobegnili prisiljenci Mihael Bruckenberg, Karol Sail, Fran Rup- nik in Jožef Zahone. Najbrže jih je k temu izletu napravilo lepo vreme.

VSE SOMIŠLJENIKE OPOZAR- JAMO, naj se pri naročitvah vsakovrst- nih obrtnih izdelkov obračajo na člane »Društva rokodelskih mojstrov« v Ljubljani. — V društvu so zastopniki vseh obrti, ki bodo postregli s solidni- mi izdelki za kolikor mogoče nizko ce- no. — »Društvo rokodelskih mojstrov« v Ljubljani (»Rokodelski dom«, Ko- menskega ulice št. 12) daje radovoljno pojasnila v vseh obrtnih zadevah.

Razne stvari.

Glasovanje s pomočjo elektrike. V francoski zbornici bodo letos upeljali novo napravo, s katero bo mogoče gla- sovati poslancem brez posebnih dolgo- vevnosti. Na mizi zapisnikarja se bo namreč nahajala ploskev, na kateri bo- do zapisana vsa imena poslancev. Pri vsakem imenu bo 5 različnih znakov, ki bodo pomenjali, ali je poslanec na- vzoč, ali ne, ali pritruje predlogu ali ne, ali pa sploh ne glasuje. Pri začetku vsake seje pritisne došli poslanec na gumb na svoji pisalni mizi ter tako na- znani po električnem potu svojo nav- zočnost. Pr glasovanju se pa poslužuje po potrebi treh gumbov za »da, ne, ali da se zdrži glasovanja«.

Svobodomislec in zvonovi. Dru- štvo »Svobodne misli« v Douleusu na Francoskem je zahtevalo od občinske- ga sveta, naj se mu dovoli napraviti zvonove, da bodo zvonili pri civilnih pogrebi. Kljub temu, da obstoji ob- činski svet skoro iz samih radikalcev, je vendar imel toliko okusa, da je odbil čudno prošnjo svobodomislecev.

500 hiš je pogorelo v Jokohami na Francoskem. 3000 ljudi je brez strehe,

Monopol na kavo v Avstriji. V zad- nji številki dunajskega tednika »Die Freistatt« piše dr. Franc princ Win- dischgrätz o upeljavi monopola na ka- vo. Pisatelj zelo stvarno razlaga nava- de in razvade trgovine s kavo in pride po prepričevalnih dokazih do zaključ- ka, da bi upeljava monopola na kavo v Avstriji ne prinašala samo državi bo- gatih dohodkov, ne da bi močno oško- dovala trgovske kroge, temveč tudi konsum bi bil cenejši in prodano blago boljše, četudi bi se mogli sadiatelju in gojitelju kavinih nasadov nuditi boljši pogoji. Seveda nenasitljivi špekulantje in veletržci bi ne bili zadovoljni.

Telefonska in brzoljavna poročila.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR RAZ- PUŠČEN.

Budimpešta, 22. marca. Danes opoldne je bil v budimpeštanskem kra- ljevem dvoru slovesno zaključeno za- sedanje državnega zbora in razpuščen ogrski državni zbor. Poslanci Košutove in Justhove stranke k zaključanju niso prišli. Navzočna pa sta bila ministrski predsednik in poljedelski minister, pr- vi je imel rdeče obličje po obrazu, drugi je pa imel črno obvezo. Točno ob dva- najstih je prišel v dvorano nadvojvoda Jožef in je ob razpustitvi ogrskega dr- žavnega zbora, stoječ pred prestolom v generalski uniformi, imel kratek pre- stolo govori. Pozneje je bila v dvorni kapeli slovesna zahvalnica, katere se je udeležil tudi nadvojvoda Jožef.

K VČERAJŠNJIM PRETEPOM V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 22. marca. Včerašnje prizore v ogrskem državnem zboru ča- sopisje ostro obsoja, tudi časopisje Ko- šutovcev, predvsem glavno glasilo Ko- šutovo »Budapest«, ki pravi, da so se pretepa udeležili le Justhovci. Čuje se, da je vladar včerašnje dogodke naj- strožje obsodil ter jih označil kot aten- tat na člane ministrstva. Nadvojvoda Jožef je včera nenaznanen prišel ob- iskat Khuen Hedervarya ter mu izra- zil svoje simpatije. Splošna sodba je, da so bili napadi že davno prej pri- pravljani. Kazensko postopanje proti udeleženi poslancem se je že pričelo. Policija poziva gledalce na galeriji, naj se javijo kot priče. Danes se je javil vi- šji mestni poveljnik, ki je gledal prizo- re z galerije. Ministrski predsednik in poljedelski minister bodeča danes za- slišana kot priči. Udeleženi poslanci bodo že danes dobili povabila k zasli- šanju, govori se celo, da bodo nekateri celo aretirani.

OROŽJE NA HRVAŠKEM ZOPET DOVOLJENO.

Zagreb, 22. marca. Prepoved nositi orožje je razveljavljena. Ravno tako je razveljavljena odredba iz leta 1909 gle- de prijavljanja tujcev.

VOHUN BENDAK UMRL.

Črnovice, 22. marca. Svoječasno se je poročalo, da so zaprli uradnika bu- kovinskega deželnega odbora, divšega rezervnega častnika in ljudskošolskega učitelja, Bendak, ker je bil osumljen, da je vohunil za Rusijo. Zaprli so tudi njegovo ženo. Preiskava je dognala mnogo obtežilnega za osumljenca in bi se morala prihodnji teden že vršiti ob- ravnavna. Bendak, ki je bil že prej bolan vsled tuberkuloze, pa je včera umrl.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

New York, 22. marca. V Greenmon- thainu v državi Jova je skočil s tira osebni vlak in se prevrgel preko str- mega nasipa. Devet voz je razbitih. — Uradno se poroča, da je 45 oseb ubitih, 35 težko ranjenih.

ROJALISTIČNE DEMONSTRACIJE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 22. marca. V Amiensu so bile proti generalu Picardu, ki je prišel tja, da prevzame poveljstvo drugega vojnega zbora, velike počestne rojalis- tične demonstracije. Policija je od- stranila velike rojalistične lepake, ki so jih rojalisti nabili po vogalih.

ZRAKOPLOVNA VOŽNJA MED DÜS- SELDORFOM IN BEROLINOM.

Berolin, 22. marca. Ravnatelj Zep- pelinove družbe, Cosmann, je naznanil, da so predpriprave za zrakoplovno vo- žnjo med Düsseldorfom in Berolinom že toliko gotove, da se bodo redne vo- žnje z zrakoplovom vršile že to leto.

LAKOTA V SIBIRIJI.

Peterburg, 22. marca. Iz omskega guvernementa se poroča o lakoti. Vsled pomankljive hrane je izbruhnila skor- butova epidemija.

VELIKA TATVINA.

Bruselj, 22. marca. V nedeljski no- či je bilo vlomljeno v neko trgovino z zlatino na eni glavnih cest v nepo-

sredni bližini severnega kolodvora. Tr- govino so tatovi popolnoma izpraznili in pokradli dragocenosti za 150.000 frankov.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.			
Budimpešta 22. marca.			
Pšenica za april 1910	13.93		
Pšenica za okt. 1910	11.52		
Rž za april 1910	8.76		
Rž za okt. 1910	8.41		
Oves za april 1910	7.40		
Koruzza za maj 1910	6.21		
Efektiv: velike premembe.			

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
21 9. zveč.	731.8	8.1	sr. jvzh.	jasno	
22 7. zjut.	733.0	2.3	sl. szah.		0.0
2. pop.	733.0	12.8	sr. svzh.		
Srednja včerašnja temp. 8.3°, norm. 4.6°.					

Znanost in umetnost.

— **30-letnica Franca Ondrička.** Te dni je slavil 30-letnico svojega umetni- škega delovanja virtuoz na gosli prof. Fran Ondriček, rojen leta 1859. v Pragi. Oče njegov je bil prvi violinist v pra- škem gledališču in on ga je tudi glas- beno izobrazil. Dopržil je konservatorij v Pragi in Parizu. Sedaj je profesor na Dunaju.

Ij Koncert čelista g. I. Stano, se je vršil v petek zvečer v malodane prazni mali dvorani »Narodnega Doma«. Ra- di verujemo, da se pred mnogobrojnimi občinstvom vse z drugimi občutki igra, kot pa če umetnika depimirata taka praznata. G. Stano je umetnik na svo- jem instrumentu, igra z vervo ima bla- goglasen ton in lepo tehniko, samo, da je njegov instrument nekoliko trd. Iz- borno je sviral Saint - Sacusov koncert, dasi je semtertje motilo spremljevanje, ki je bilo vobče premočno. Zelo čustve- no je prednašal tudi skladbe Oršičeve, katere bi bilo najprimernejše označiti za glasbene slike. Prazen se je čul S. Bachov »Air« brez spremljevanja, do- čim tega nismo opazili pri Piatyjevici »Koncertni etudi« ki je bila kaj ele- gantno izvedena. Krasni sta bili obe Popprovi točki »Nocturna« in »Taran- tella«, v njih se je pokazal gospod Sta- no res mojstra. Z dobrimi utisi gospod Stano ni odšel iz Ljubljane, kjer tista in teligenca, kateri je baje konser- vatorij živa potreba, niti teh redkoseja- nih večerov komorne glasbe ne pride uživati, katere prirede k nam se zaletle bele vrane. Vrlega umetnika spremlja- jo naše tople simpatije in želje na nje- govem daljnem sigurno uspešnem umetniškem delovanju.

* **Esperantska slovnica** je izšla. Esperanto je mednarodni jezik, ki je razširjen po vsem svetu. S pomočjo te slovnice se priči lahko vsak sam brez učitelja esperanta v najkrajšem času. Izvod stane 1 K 20 v, po pošti 20 v več. Knjigo se dobi samo pri založniku: Lju. Koser, stud. iur., Juršinci pri Ptuj- ju, Štajersko.

— **Rojak-umetnik v tujini.** »Ameri- kanski Slovenec«, ki izhaja v Jolietu, piše 4. marca: Gospod Anton Foerster, naš rojak (rodoljubljčan), znan kot briljanten koncertni pianist po vsem omikanem svetu in od zadnje je- sen profesor godbe na veliki šoli »Chi- cago Musical College«, o čegar prvem nastopu v Ameriki smo poročali svoj čas, je zadnji četrtek v Chicagi zopet slavil zmagovalno. Priredil je svoj koncert, o katerem so zelo pohvalno poročali vsi svetovni listi chikaški. Znani glasbeni kritik Gabriel Katzen- berger piše v »Westen und Daheim« z dne 27. februarja tako-le: Gosp. Anton Foerster od fakultete »Chicago Musi- cal College« in o čegar izvanrednih sposobnostih kot pianist in glasbeni pedagog smo že podrobno poročali po njegovem prvem javnem nastopu v uvedbenem koncertu (z gosp. Seebal- dom) v Orchestra Hallu, je priredil v Ziegfeldovi dvorani zadnji četrtek zve- čer svoj prvi recital tukaj. Tridelen, tehtovit spored s Schubertom, Beet- hovnom, Chopinom (štiri točke) in Lisztom (tri točke) je že vnaprej nazna- njal velik muzikalen užitek. Krasna Schubertova fantazija z »Allegro con fuoco«, laskavim, milo zvonečim »Ada- gio«, v katerem uporablja Schubert »Wanderer«-melodijo, in potem s »Pre- ste-Allegro«, je namah poživila občin- stvo. Gospoda Foersterja izvajanje je bilo najčistejše umetniško stvarjanje, ki je vsakogar navdalo z nemotnim, nemešanim, čistim veseljem. Umetnik je umel, napraviti »Wandererja« na

